

EVROPSKI VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC

POVZETEK IN STATISTIKA

SL

letno poročilo 2006

EVROPSKI VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC

POVZETEK IN STATISTIKA

letno poročilo 2006

© Evropski varuh človekovih pravic 2007

Vse pravice pridržane.

Razmnoževanje v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljeno ob navedbi vira.

Fotografije:

Naslovnica: © istockphoto.com/urbancow

Hrbtna stran: © Evropski varuh človekovih pravic

Stran 5: © Evropski varuh človekovih pravic

Poročilo je v celoti objavljeno na spletni strani: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Printed in Belgium

NATISNJENO NA BELEM PAPIRJU BREZ KLORA

UVOD

Na začetku vsakega leta se usedem, da bi dokončal besedilo najpomembnejše publikacije Evropskega varuha človekovih pravic – to je letno poročilo. Neprecenljive vrednosti je popolna zbranost, ki jo nujno potrebujem za dokončno oblikovanje takšnega rokopisa, saj mi omogoča ne samo pregled dosežkov v zadnjih dvanajstih mesecih, temveč tudi določitev področij, ki jih je treba izboljšati. Na naslednjih straneh vam nameravam predstaviti rezultate tega razmišljanja.

Osnovna vloga varuha človekovih pravic – Pomagati pritožnikom

Število pritožb, ki jih je leta 2006 prejel Evropski varuh človekovih pravic, je ostalo blizu rekordno visoke ravni iz let 2005 in 2004, kar kaže, da se je zdaj število pritožb, ki jih prejme varuh človekovih pravic, umirilo na ravni, ki prej še nikoli ni bila dosežena, to je 320 pritožb na mesec. V veliki večini primerov, ki sem jih prejel leta 2006, sem lahko pritožnikom pomagal tako, da sem primer raziskal, ga posredoval pristojnemu organu ali svetoval, kam se lahko obrnejo za pravočasno in učinkovito rešitev težave. V povzetku poročila je naveden pregled primerov, obravnavanih v letu 2006, v poglavjih 2 in 3 poročila pa so primeri podrobneje analizirani in predstavljeni.

Veliko pozitivnih rezultatov – Primeri najboljših praks

Povzetek primerov iz tega poročila vsebuje več primerov pozitivnega odziva institucij in organov EU na težave, na katere sem jih opozoril. V tem poročilu sem prvič predstavil šest nadvse uspešnih primerov – to so primeri najboljše prakse, ki jo želim izpostaviti. Mednje sodijo primer, ko je Evropska komisija soglašala, da ponovno preuči svojo razlago Direktive o varstvu podatkov, da bi upoštevala zaskrbljenost državljanov, konstruktiven odziv Evropske investicijske banke na primer o dostopu do dokumentov ter sklep Evropskega parlamenta, da odpravi starostne omejitve v svojem programu pripravištva. Z izpostavitvijo teh primerov želim predstaviti modele dobrega upravljanja za vse institucije in organe EU, iz katerih lahko ti črpajo navdih in s katerimi lahko primerjajo svoje prakse. Več informacij o teh primerih je na voljo v povzetku, ki sledi. Vseh šest nadvse uspešnih primerov je tudi uvrščenih v Prilogo D k celotnemu poročilu.

Nekatere zamujene priložnosti

Odkar sem 1. aprila 2003 prišel na položaj Evropskega varuha človekovih pravic, sem si vneto prizadeval za spodbujanje storitvene kulture v upravi EU. To je najmanj, kar zaslužijo državljani. Listina Evropske unije o temeljnih pravicah vključuje pravico do dobrega upravljanja in to obljubo, ki smo jo dali evropskim državljanom, smo dolžni spoštovati.

Kot pogosto povem, je način, kako se javna uprava odzove na pritožbe, ključno merilo njene usmerjenosti k državljanom. Medtem ko je bil na mnogih področjih dosežen napredek, pa se je žal leta 2006 povečal delež primerov, ki sem jih zaključil s kritično pripombo, enakovredno pa se je zmanjšalo število primerov, v katerih je bila dosežena sporazumna rešitev. Obžalovanja vredno je tudi, da so institucije sprejele in izvedle manj osnutkov priporočil, ki jih je predlagal varuh človekovih pravic.

Takšen potek dogodkov bi moral biti razlog za zaskrbljenost vseh, ki želijo boljše odnose med Evropsko unijo in njenimi državljani. Pritožbe so priložnost, da se stvari uredijo, in da se pokaže, da zadevna institucija ali organ resno spoštuje temeljno državljansko pravico do dobrega upravljanja.

Nisem prepričan, da državljani zlahka sprejmejo izjave, ki jih pogosto dajejo institucije, da se želijo „približati državljanom“, ob dejstvu, da te iste institucije pogosto ne izkoristijo priložnosti, ki jim jih ponudi varuh človekovih pravic za izboljšanje odnosov.

Kot se zdi, je del težave v tem, da nekateri iz uprave še niso v celoti dojeli in dovolj ponotranjili zamisli, da načela dobrega upravljanja zahtevajo od institucij in posameznih državnih uradnikov več kot samo izogibanje nezakonitemu ravnanju. To ključno točko bom poudarjal tudi v letu 2007. Ker bi rad zagotovil, da bodo imele moje preiskave konkreten in trajen učinek, nameravam v letu 2007 izvesti in objaviti študije o nadaljnjih ukrepih v zvezi z vsemi dodatnimi in kritičnimi pripombami iz leta 2006. To bi moralo biti dodatna spodbuda zadevnim institucijam, da izboljšajo svoje prakse v korist državljanov.

Sodelovanje z institucijami za spodbujanje storitvene kulture

Približno 70 % preiskav varuha človekovih pravic se nanaša na Evropsko komisijo. Zato je ključnega pomena, da Komisija prevzame vodilno vlogo pri spodbujanju storitvene kulture. Za uresničitev tega cilja sem začel krog dvostranskih srečanj s posameznimi evropskimi komisarji, ki so zasnovana tako, da na njih poudarjamo ključna načela dobrega upravljanja, ki jih je treba upoštevati na vseh ravneh delovanja Komisije, in usmerimo pozornost na področja, na katerih so mi preiskave o pritožbah dale razlog za zaskrbljenost. Odprtost in angažiranost enajstih komisarjev, s katerimi sem se tako sestal, zelo jasno kažeta, da cenijo pomen konstruktivnega odziva na pritožbe. Enako spodbudna so bila moja srečanja z drugimi institucijami in organi EU, podrobnosti o njih pa so navedene v poglavju 4 tega poročila.

Spodbujanje subsidiarnosti pri pravnih sredstvih

Ker je med pritožbami, ki jih prejmem vsako leto, precej takih, ki ne sodijo v mojo pristojnost, sem si v letu 2006 še naprej prizadeval za spodbujanje subsidiarnosti pri pravnih sredstvih. Mnogi med tistimi, ki so se mi pritožili, ne poznajo izvensodnih sredstev, ki so jim na voljo v državah članicah, niti ne vedo, da je za obravnavanje njihovih pritožb morda pristojen nacionalni ali regionalni varuh človekovih pravic, tudi v primerih, ko je vključeno pravo EU. Evropska mreža varuhov človekovih pravic je ključni vir za čim učinkovitejšo pomoč nacionalnim in regionalnim varuhom človekovih pravic, ki obravnavajo primere, ki vključujejo pravo EU. Leta 2006 več kot 75 % pritožb, ki sem jih prejel, ni sodilo v mojo pristojnost, predvsem zato, ker so se nanašale na nacionalne in regionalne uprave v državah članicah. V veliki večini primerov je bil za obravnavanje zadeve, za katero je bila vložena pritožba, pristojen drug član Evropske mreže varuhov človekovih pravic. V vseh takšnih primerih sem ob predhodno odobritvi pritožnika pritožbo posredoval neposredno pristojnemu varuhu človekovih pravic ali pa sem pritožniku svetoval, kam naj se obrne. Čeprav je takšno posredovanje ali svetovanje državljanom nedvomno v veliko pomoč, pa bi bilo zanje očitno boljše, če bi stopili v stik s pristojnim varuhom človekovih pravic že na samem začetku.

Bolj ciljno usmerjena strategija obveščanja javnosti

Prek Evropske mreže varuhov človekovih pravic si zelo prizadevamo usmeriti državljane k pravemu varuhu človekovih pravic z zagotavljanjem jasnih in razumljivih informacij o številnih pravnih sredstvih, ki so jim na voljo na evropski, nacionalni in regionalni ravni. Te informacije so državljanom na voljo prek povezav z nacionalnimi in regionalnimi varuhi človekovih pravic na moji spletni strani, ki so bile lani uporabljene več kot 44.000-krat, z informacijami o mreži, ki jih vsebujejo moje objave, in s skupnimi predstavitvami s pristojnimi nacionalnimi ali regionalnimi varuhi človekovih pravic med mojimi informativnimi obiski v državah članicah.

Poleg dejavnosti, ki se izvajajo prek mreže, smo tudi na splošno okrepili svoja prizadevanja na področju obveščanja javnosti. Med letom smo razvili tri ključne strategije za zagotavljanje pomoči državljanom – celovito medijsko strategijo, načrt za temeljito obnovo spletne strani varuha človekovih pravic ter skrbno raziskano politiko za boljše ciljno usmerjenost in obravnavanje morebitnih pritožnikov. Slednja strategija je ključnega pomena za zmanjšanje trenutnega deleža pritožb, ki ne sodijo v mojo pristojnost. Namen vseh treh ukrepov je zagotoviti, da bodo vsi, ki morda želijo

Evropskemu varuhu človekovih pravic predložiti utemeljeno pritožbo, obveščeni, kako to storiti, in da bodo tisti s pritožbo, ki ne sodi v mojo pristojnost, vedeli, kam naj se obrnejo po pomoč. Te dejavnosti na področju obveščanja naj bi prav tako pomagale izboljšati obveščenost širše javnosti o vlogi Evropskega varuha človekovih pravic pri zagotavljanju odgovornosti uprave EU.

Srečanje osebja

Kaj pomeni dobra uprava s pojmovnega in postopkovnega vidika, kako nadalje krepiti in spodbujati storitveno kulturo v uradu varuha človekovih pravic in kako pomagati državljanom na splošno, zlasti pa ciljnemu, bolj specializiranemu občinstvu, je le nekaj tem, ki so bile podrobno obravnavane med prvim srečanjem zaposlenih v Uradu Evropskega varuha človekovih pravic oktobra 2006. Srečanje je vaja iz samoopazovanja, pri kateri sodeluje celotno osebje institucije, njen cilj pa je razvijanje in krepitev razumevanja vrednot in poslanstva institucije ter spodbujanje njihovega učinkovitega zagotavljanja. Vsi člani osebja so bili pozvani, da dejavno sodelujejo v razpravah in izrazijo svoja stališča glede različnih obravnavanih tem. Po srečanju je prevladalo splošno soglasje, da je bila to zelo plodna in dragocena izkušnja, ki si zasluži ponovitev.

Vse dejavnosti, ki sem jih omenil v tem uvodu, so podrobno opisane v Letnem poročilu, krajši opis dela varuha človekovih pravic pa je naveden v Povzetku in statistiki, ki je bil objavljen tudi kot samostojna publikacija. Upam, da vam bosta obe publikaciji zagotovili popoln opis dela Evropskega varuha človekovih pravic v letu 2006 in vas spodbudili, da izveste več o instituciji, ki jo imam čast voditi. Sam se veselim novega leta 2007, ki bo polno izzivov in bo imelo dvojni cilj, sodelovati z institucijami pri spodbujanju dobrega upravljanja in preusmeriti prizadevanja na področju obveščanja javnosti, da bodo lahko vsi, ki bodo morda potrebovali storitve Evropskega varuha človekovih pravic, ustrezno obveščeni, kako naj to storijo.

Strasbourg, 22. februar 2007

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

POVZETEK

Dvanajsto letno poročilo Evropskega varuha človekovih pravic Evropskemu parlamentu prinaša opis dejavnosti varuha človekovih pravic v letu 2006. Gre za četrto letno poročilo P. Nikiforosa DIAMANDOUROSA, ki je delo evropskega varuha človekovih pravic začel opravljati 1. aprila 2003.

SESTAVA POROČILA

Poročilo je sestavljeno iz šestih poglavij in štirih prilog. Začne se z uvodom, v katerem varuh človekovih pravic povzame osrednje letne dejavnosti in dosežke ter predstavi prednostne naloge v naslednjih letih. Povzetek predstavlja poglavje 1.

Poglavje 2 opisuje postopke varuha človekovih pravic za obravnavanje pritožb in izvajanje preiskav. Vsebuje pregled pritožb, ki so bile obravnavane med letom, vključno s tematsko analizo rezultatov v primerih, ki so se zaključili s preiskavo. Analiza obsega najpomembnejše ugotovitve in dejstva iz sklepov varuha v letu 2006.

V poglavju 3 so zbrani povzetki sklepov varuha človekovih pravic za leto 2006, ki vključujejo razpon področij in institucij, vpletenih v pritožbe in preiskave na lastno pobudo. Povzetki so najprej razvrščeni glede na zaključek oziroma rezultat, potem pa še glede na institucijo ali organ. Poglavje se zaključi s povzetki sklepov preiskav na lastno pobudo in primeri vprašanj, ki so jih zastavili nacionalni in regionalni varuhi človekovih pravic.

Poglavje 4 obravnava odnose z drugimi institucijami in organi Evropske unije. Začne se z opisom pomena konstruktivnih odnosov varuha človekovih pravic z institucijami in organi, nadaljuje pa se s pregledom srečanj in prireditvev, ki so potekali v letu 2006.

Poglavje 5 povzema odnose evropskega varuha človekovih pravic z nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi varuhi človekovih pravic v Evropi in zunaj nje. Natančno so opisane dejavnosti Evropske mreže varuhov človekovih pravic, poleg tega pa je opisana tudi udeležba varuha na seminarjih, konferencah in srečanjih.

Poglavje 6 ponuja pregled dejavnosti varuha s področja obveščanja javnosti. Razdeljeno je na šest delov, ki vključujejo najpomembnejše letne dogodke, informativne obiske varuha, konference in srečanja, na katerih je sodeloval varuh oziroma njegovi zaposleni, odnose z mediji, objave in spletne komunikacije.

Priloga A vsebuje statistične podatke o delu Evropskega varuha človekovih pravic v letu 2006. Prilogi B in C navajata podrobnosti v zvezi s proračunom in zaposlenimi v uradu varuha. Priloga D navaja sklepe iz poglavja 3 glede na številko primera, vsebino in vrsto domnevne nepravilnosti. V njej so tudi naštetih nadvse uspešni primeri in vsi primeri, ki so se zaključili s kritično pripombo, iz leta 2006.

SINOPSIS

Poslanstvo Evropskega varuha človekovih pravic

Urad evropskega varuha človekovih pravic je bil ustanovljen z Maastrichtsko pogodbo v okviru pravic iz državljanstva Evropske unije. Varuh preučuje pritožbe o nepravilnostih v delu institucij in organov Skupnosti, z izjemo Sodišča Evropskih skupnosti in Sodišča prve stopnje v njuni pravosodni funkciji. V soglasju z Evropskim parlamentom je varuh človekovih pravic „nepravilnost“ opredelil na način, ki vključuje spoštovanje človekovih pravic, pravne države in načel dobrega upravljanja.

Poleg tega da se odziva na pritožbe posameznikov, družb in združenj, deluje tudi proaktivno, to pomeni, da sproža preiskave na lastno pobudo, organizira srečanja s člani in uslužbenci institucij in organov EU in ugotovitve posreduje državljanom ter jih obvešča o njihovih pravicah in o tem, kako jih uveljaviti.

Pritožbe in preiskave v letu 2006

Leta 2006 je varuh prejel 3 830 pritožb. V primerjavi z letom 2005 gre za rahlo zmanjšanje (2 %)¹, ki pa tudi potrjuje umiritev števila pritožb na ravni iz leta 2004, ki ni bila dosežena še nikoli prej. Skupno 57 % pritožb, ki jih je prejel varuh človekovih pravic leta 2006, je bilo poslanih v elektronski obliki, po elektronski pošti ali prek obrazca za pritožbe s spletne strani varuha človekovih pravic. V 3 619 primerih so pritožbe poslali neposredno posamezni državljani, medtem ko so 211 pritožb poslala združenja ali podjetja.

Varuh človekovih pravic je lahko pritožnikom pomagal v skoraj 70 % primerov, s tem ko je primer raziskal, ga posredoval pristojnemu organu ali svetoval, kam se lahko obrnejo za pravočasno in učinkovito rešitev težave.

Med letom je bilo na podlagi pritožb sproženih 258 novih preiskav. Pet preiskav je varuh človekovih pravic sprožil na lastno pobudo. Leta 2006 je izvedel skupno 582 preiskav, od katerih je bilo 315 prenesenih iz leta 2005.

Kot v preteklih letih se je tudi tokrat večina preiskav (387 ali 66 %) nanašala na Evropsko komisijo. Ker je Komisija osrednja institucija Skupnosti, ki sprejema odločitve, ki neposredno vplivajo na državljane, ni čudno, da je glavni predmet pritožb državljanov. 74 preiskav (13 % vseh) se je nanašalo na Urad za izbor osebja Evropskih skupnosti (EPSO), 49 (8 %) na Evropski parlament in 11 (2 %) na Svet Evropske unije.

V glavnem so se domnevne nepravilnosti nanašale na nepreglednost, vključno z zavračanjem posredovanja podatkov (25 % primerov), nepravilnost ali zlorabo pooblastil (19 %), nezadovoljive postopke (12 %), nepotrebne zamude (9 %), diskriminacijo (9 %), malomarnost (8 %), pravne napake (5 %), neizpolnjevanje obveznosti, tj. neuspešnost Komisije pri izvajanju vloge „varuha Pogodbe“ v odnosu do držav članic (4 %).

Po elektronski pošti je prispelo 3 540 posameznih zahtevkov za informacije v primerjavi s približno 3 200 v letih 2005 in 2004. Pristojni člani osebja iz urada varuha človekovih pravic so na vse osebno odgovorili.

Rezultati preiskav varuha človekovih pravic

Leta 2006 je varuh človekovih pravic zaključil 250 preiskav, od teh 247 na podlagi pritožb, tri pa na lastno pobudo. Rezultati preiskave so naslednji:

Brez nepravilnosti

V 95 primerih preiskava varuha človekovih pravic ni razkrila nepravilnosti. To ni nujno negativen izid za pritožnika, ki vsaj prejme od zadevne institucije ali organa temeljito razlago njenega dejanja in stališče varuha glede primera. Sledi nekaj primerov iz leta 2006, v katerih niso bile ugotovljene nepravilnosti:

- Varuh človekovih pravic je prejel pritožbo glede Evropske investicijske banke in njenega obravnavanja zahtevkov za informacije o možnostih, da bi financirala projekt v Češki republiki. V svojem prvem odzivu na zahteve po informacijah je Evropska investicijska banka podala splošno izjavo, da je njena zavrnitev dostopa v skladu z njeno politiko in trenutno veljavnimi predpisi. Med preiskavo varuha človekovih pravic je banka zagotovila podrobnejšo razlago in se sklicevala na javni interes v zvezi z mednarodnimi odnosi. Varuh človekovih pravic je sklenil,

¹ Treba je opozoriti, da se je leta 2006 281 pritožb nanašalo na isto zadevo, medtem ko se je leta 2005 na isto zadevo nanašalo 335 pritožb.

da Evropska investicijska banka ni kršila svojih predpisov o dostopu do informacij, in primer zaključil z ugotovitvijo, da ni bilo nepravilnosti. Evropsko investicijsko banko je spodbudil, naj v prihodnje morebitno zavrnitev posredovanja informacij dopolni z ustrezno pojasnitvijo razlogov za to in jo naslovi na osebo, ki je zaprosila za informacije, preden se težava stopnjuje in ji sledi pritožba varuhu človekovih pravic. (3501/2004/PB)

- Udeleženec javnega natečaja, ki ga je organiziral Evropski urad za izbor osebja (EPSO), se je varuhu človekovih pravic pritožil, da natečaj ni bil dovolj pregleden in dovolj dobro organiziran ter da se niso upoštevali roki za registracijo za izbirne preskuse. Po preiskavi je varuh človekovih pravic ugotovil, da je Evropski urad za izbor osebja kandidate obvestil o zaporednih fazah izbirnega postopka po rednem postopku in v skladu z razpisom za prijavo interesa. Sklenil je, da so bile informacije, ki jih je zagotovil Evropski urad za izbor osebja, jasne in ustrezne ter da ni bilo nepravilnosti. (472/2006/DK)
- Švedska prevajalska pisarna se je varuhu človekovih pravic pritožila v zvezi z javnim razpisom, ki ga je objavilo Sodišče Evropskih skupnosti. Razpis je vseboval zahtevo, ki v prvotnem obvestilu o javnem naročilu ni bila navedena, in je pisarna ni mogla izpolniti. Varuh človekovih pravic je ugotovil, da je v skladu z ustreznimi predpisi dovolj, da se nekatere zahteve navedejo samo v razpisu, ne pa tudi v obvestilu o javnem naročilu. Sklenil je, da Sodišče ni, kot je domneval pritožnik, spremenilo pogojev med postopkom in zato ni ugotovil nepravilnosti. (2523/2005/TN)

Tudi če varuh človekovih pravic ne odkrije nepravilnosti, lahko poišče način, kako v prihodnje izboljšati upravljanje institucij ali organov. V takih primerih lahko oblikuje dodatno pripombo, kot je to storil v naslednjih primerih:

- Varuh človekovih pravic ni ugotovil nepravilnosti v zvezi s sklepom Parlamenta, da zavrne pritožnikovo ponudbo na javni razpis. Vendar pa je Parlament opozoril na izjavo, ki jo je dal v zvezi s svojo diskrecijo v postopkih javnih razpisov. Varuh je poudaril, da se v tem primeru izjava ne zdi v skladu z javnim razpisom niti z načeli dobrega upravljanja, kar zadeva uveljavljanje diskrecijskih pravic. (1315/2005/BB)
- Varuh človekovih pravic je Evropskemu uradu za izbor osebja (EPSO) predlagal, naj vedno, kadar organ za imenovanja namerava poslati svoj odgovor na pritožbo, vloženo v skladu s členom 90(2) Kadrovske predpise, po poteku predvidenega štirimesečnega roka o tem pritožnike obvesti. Za to se je odločil po preiskavi o pritožbi kandidata, ki ni bil uspešen na javnem natečaju. Evropski urad za izbor osebja je izrazil obžalovanje zaradi zamude v tem določenem primeru. Varuh človekovih pravic je izkoristil priložnost, ki mu jo je ponudila ta pritožba, da je pojasnil, da je pristojen za preveritev zakonitosti sklepa izbirne komisije. Evropski urad za izbor osebja je izpodbijal pristojnost varuha človekovih pravic za to v tem primeru. (1217/2004/OV)

Primeri, rešeni s strani institucij, in sporazumne rešitve

Kjer je mogoče, si varuh človekovih pravic prizadeva doseči ugoden rezultat tako za pritožnika kot za institucijo, zoper katero je vložena pritožba. Pri doseganju zadovoljivih rezultatov, ki pripomorejo na eni strani h krepitvi odnosov med institucijami in državljani, na drugi pa k izogibanju dragim in dolgotrajnim sodnim postopkom, je seveda bistvenega pomena sodelovanje institucij in organov Skupnosti.

Leta 2006 so na podlagi pritožbe varuhu človekovih pravic institucije ali organi sami rešili 64 primerov. Naj navedemo nekaj primerov:

- Komisija je uredila primer zamujenih plačil v okviru programa izmenjave učencev med Berlinom iz Nemčije in Haltonom iz Združenega kraljestva, potem ko so lokalne oblasti iz Berlina vložile pritožbo pri varuhu človekovih pravic. Komisija je tudi sporočila, da je sprejela ukrepe za izboljšanje svojega upravljanja na področju pobratenja mest. Varuh človekovih pravic

je pozdravil takšen odziv in dodal, da bi bilo v takšnem primeru ustrezno plačati tudi obresti. (3172/2005/WP)

- Ko je varuh človekovih pravic preiskal primer, je Komisija soglašala, da plača uslužbenki sporni znesek plače. Uslužbenka je zbolela kmalu po nastopu službe in ji je bila na koncu odobrena invalidska pokojnina. Komisija ji ni hotela plačati za podaljšani čas, kar je utemeljevala s tem, da ni predložila dokazil, da je bila odsotna iz zdravstvenih razlogov. Po opravljeni preiskavi varuha človekovih pravic je Komisija soglašala, da plača sporni znesek plače in obresti, ki jih je zahtevala pritožnica. (106/2005/TN)
- Ko je varuh človekovih pravic preiskal primer, je Odbor regij kandidatu povrnil potne stroške za razgovor za službo in soglašal s plačilom obresti. V odgovor na zahtevo pritožnika, da bi moral izboljšati postopek za povračilo stroškov, je Odbor navedel, da so bile vzrok zamude izredne okoliščine in da ni potrebe po spreminjanju njegovih postopkov. Varuh človekovih pravic je v dodatni pripombi predlagal, da bi bilo treba upravne standarde Odbora dodatno izboljšati za sistematično spremljanje kartotek plačil, kakršno je navedeno zgoraj. To se lahko naredi tako, da se stopi v stik s prosilci, če manjkajo določeni nujno potrebni dokumenti, pri zamudi pa tako, da se prosilca obvesti o zamudi in razlogih zanjo. (800/2006/WP)

Ko varuh človekovih pravic ugotovi nepravilnost, po možnosti vedno najprej skuša doseči sporazumno rešitev. V nekaterih primerih to pomeni odškodnino, ki sta jo institucija ali organ pripravljena ponuditi pritožniku. V tem primeru gre za dejanja *ex gratia*: to pomeni brez dopustitve pravne odgovornosti in brez oblikovanja precedensa.

Leta 2006 je bilo predlaganih 28 sporazumnih rešitev. Trije primeri, vključno z dvema primeroma, ko je bil predlog vložen leta 2005, so bili zaključeni med letom po tem, ko je bila dosežena sporazumna rešitev. Ob koncu leta 2006 je bilo 27 predlogov za sporazumno rešitev še vedno v postopku preučitve. Primeri sporazumnih rešitev iz leta 2006 so naslednji:

- Potem ko je bila pri varuhu človekovih pravic vložena pritožba, je Evropska investicijska banka (EIB) odobrila delni javni dostop do revizijskega poročila. Soglašala je tudi, da zadevnemu podjetju odobri zasebni dostop do nekaterih oddelkov poročila, ki se nanašajo posebej na skupino, v kateri je bilo podjetje. Poročilo se je nanašalo na projekt, ki se je s sredstvi EU izvajal v Afriki in pri katerem je sodelovala skupina. Evropska investicijska banka je dostop do poročila najprej zavrnila. Varuh človekovih pravic je z veseljem pozdravil konstruktiven pristop Evropske investicijske banke kot model za prihodnje primere, povezane z dostopom do dokumentov. (1776/2005/GG)
- Po pritožbi nemškega državljana je Komisija soglašala, da ponovno preuči svojo razlago Evropske direktive o varstvu podatkov². Pritožnik je trdil, da so organi oblasti dežele Hamburg nezakonito predali osebne podatke podjetjem in pri tem vedeli, da jih bodo slednja uporabila za namene neposrednega trženja. Komisija je najprej trdila, da Direktiva o varstvu podatkov ne varuje pred tako možnostjo. Po intervenciji varuha človekovih pravic je soglašala, da svojo presojo ponovno preuči. (2467/2004/PB)
- Po posredovanju varuha človekovih pravic je Evropska agencija za varnost v letalstvu (EASA) soglašala, da prekliče načrtovano izterjavo dodatkov, izplačanih pritožniku. Varuh človekovih pravic je ugotovil, da je EASA pritožniku posredovala nepopolne informacije, ki so ga lahko zavedle, in predlagal sporazumno rešitev, naj EASA razmisli o preklicu izterjave vsaj dela dodatkov. EASA je še vedno menila, da ni bilo nepravilnosti, vendar je „ob upoštevanju edinstvene narave tega primera in ob visokem spoštovanju mnenja varuha človekovih pravic“ izterjavo v celoti preklicala. (1729/2005/(PB)JF)

²

Direktiva 95/46 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov, UL 1995 L 281, str. 31.

Kritične pripombe, osnutki priporočil in posebna poročila

Če sporazumna rešitev ni mogoča ali če je iskanje takšne rešitve neuspešno, lahko varuh človekovih pravic zaključi primer s kritično pripombo zadevni instituciji ali organu ali pa sestavi osnutek priporočila.

Kritično pripombo običajno sestavi, če (i) je prepozno, da bi institucije nepravilnost odpravile, (ii) če nepravilnost nima splošnih posledic ali (iii) če se zdi, da nadaljnji ukrepi varuha človekovih pravic niso več potrebni. Kritična pripomba pritožniku potrjuje, da je bila pritožba upravičena, institucijam ali organom pa pokaže, kje so ravnali napačno, kar jim nadalje pomaga ugotoviti, kako bi se podobnim nepravilnostim v prihodnje lahko izognili. Leta 2006 je varuh človekovi pravic zaključil 41 preiskav s kritičnimi pripombami. Na primer:

- Varuh človekovih pravic je kritiziral Komisijo, ker ni sprejela potrebnih ukrepov, s katerimi bi Nemčijo prisilila k upoštevanju sodbe Sodišča evropskih skupnosti v zvezi z nemško uredbo o embalaži. Za to se je odločil na podlagi pritožbe več evropskih proizvajalcev pijač zaradi nedejavnosti Komisije v zvezi s to zadevo. Sodišče je razsodilo, da nemška uredba o embalaži za nekatere pijače ovira trgovino znotraj Skupnosti. Glede na dejstvo, da eden od postopkov za ugotavljanje kršitev v zvezi z nemško uredbo še vedno poteka, je varuh človekovih pravic menil, da bi lahko Komisija njegova stališča, izražena v kritični pripombi, koristno upoštevala pri tem postopku. (1037/2005/GG)
- Varuh človekovih pravic je kritiziral Evropski urad za izbor osebja, ker kandidatu v okviru javnega natečaja ni zagotovil informacij, ki jih je ta zahteval, da bi mu pomagale razumeti ocene iz njegovega neuspešnega preskusa iz prevajanja. Evropski urad za izbor osebja se ni zagovarjal, da bi bilo zagotavljanje zgoraj navedenih informacij nepotrebna upravna obremenitev, niti ni navedel nobenih drugih utemeljenih razlogov za to, da pritožniku ni predložil teh informacij. (674/2004/PB)
- Varuh človekovih pravic je kritiziral Komisijo, ker je okoljski nevladni organizaciji Friends of the Earth zavrnila dostop do dokumentov. Dokumenti so se nanašali na znanstvena vprašanja v zvezi z varnostjo gensko spremenjene hrane, ki jih je Komisija predložila Svetovni trgovinski organizaciji. Ob sklicevanju na zahtevo, da je treba izjeme pri javnem dostopu do dokumentov strogo pojasniti in uporabljati, je varuh človekovih pravic ugotovil, da je v tem primeru Komisija sprejela nedopustno široko razlago zadevnih določb. (582/2005/PB)

Za institucije in organe je pomembno, da spremljajo kritične pripombe varuha človekovih pravic in ukrepajo pri reševanju spornih vprašanj ter se tako izognejo nepravilnostim v prihodnje. Leta 2007 namerava varuh človekovih pravic opraviti in objaviti študijo nadaljnjih ukrepov v zvezi s kritičnimi pripombami iz leta 2006, ki so jih sprejele zadevne institucije. Opravila se bo tudi podobna študija nadaljnjih ukrepov, sprejetih v 38 primerih, ki so vključevali dodatno pripombo iz leta 2006.

V primerih, ko se zdijo nadaljnji ukrepi varuha človekovih pravic potrebni, torej v primerih, ko je še vedno mogoče, da zadevna institucija nepravilnost odpravi, ali v primerih, ko so nepravilnosti še posebej resne oziroma imajo splošne posledice, varuh človekovih pravic običajno sestavi osnutek priporočila za zadevno institucijo ali organ in v roku treh mesecev mu morata posredovati podrobno mnenje.

Leta 2006 je bilo sestavljenih 13 osnutkov priporočil. Poleg tega je bilo leta 2006 s sklepom zaključenih še deset osnutkov priporočil iz leta 2005. Štirje primeri so bili zaključeni med letom, ko je institucija prejela osnutek priporočila. Dva primera sta privedla do posebnega poročila Evropskemu parlamentu. Devet primerov je bilo zaključenih iz drugih razlogov. Konec leta 2006 se je še vedno preučevalo devet osnutkov priporočil, vključno z enim iz leta 2004. Naslednji primeri spadajo med osnutke priporočil, sprejete leta 2006:

- Varuh človekovih pravic je Komisiji priporočil, naj čim prej obravnava pritožbo v zvezi z Evropsko direktivo o delovnem času. Nemški doktor se je pritožil, da Nemčija krši Direktivo pri delu zdravnikov v bolnišnicah in njihovem času dežurstva. Komisija mu je pojasnila, da se

pripravljajo spremembe navedene direktive. Po mnenju varuha človekovih pravic Komisija ne bi smela v nedogled odlašati obravnavanja te pritožbe z obrazložitvijo, da se bo navedena direktiva enkrat v prihodnosti morda spremenila. (3453/2005/GG)

- Varuh človekovih pravic je pozval Komisijo, da popravi netočne in zavajajoče informacije z letakov, plakatov in iz video predstavitev o pravicah letalskih potnikov. Za to se je odločil na podlagi pritožb dveh združenj letalskih prevoznikov. Kritizirali sta informacije, ki jih je zagotovila Komisija o pravicah potnikov do odškodnine in pomoči pri zavrnjenem vkrcanju, odpovedanih letih in velikih zamudah. Čeprav po mnenju varuha človekovih pravic vse domneve pritožnikov niso bile upravičene, je v informativnem gradivu našel nekaj netočnih in zavajajočih trditev in Komisijo zaprosil, da jih popravi. (1475/2005/(IP)GG in 1476/2005/(BB)GG)

Komisija naj bi objavila podrobno mnenje o osnutku priporočila varuha človekovih pravic v primeru 3453/2005/GG decembra 2006, v primerih 1475/2005/(IP)GG in 1476/2005/(BB)GG pa marca 2007. Ker so te preiskave ob koncu leta 2006 še potekale, niso navedene v poglavju 3 tega poročila.

Leta 2006 so bili med drugim sprejeti naslednji osnutki priporočil:

- Komisija je sprejela ugotovitev varuha človekovih pravic, da bi bilo v skladu z dobro upravno prakso treba pojasniti izjave, sprejete na seji nemškega regionalnega parlamentarnega odbora, in potrdila, da si bo prizadevala za to. Za to se je odločila na podlagi osnutka priporočila, v katerem ji je varuh človekovih pravic priporočil, da sprejme ustrezne ukrepe za preveritev, ali je prodaja podjetja v državni lasti v Nemčiji vsebovala elemente državne pomoči. Po mnenju pritožnika bi bilo za to treba pojasniti izjave, sprejete na seji regionalnega parlamentarnega odbora, ki kažejo, da je šlo za državno pomoč. (642/2004/GG)
- Komisija je sprejela osnutek priporočila, v katerem jo varuh človekovih pravic poziva, da čim prej odloči o pritožnikovi pritožbi zaradi kršitve in svojo odločitev sporoči pritožniku. Danski trgovec z avtomobili se je obrnil na varuha človekovih pravic s trditvijo, da Komisija ni izpolnila svoje obveznosti, da mora sprejeti sklep v zvezi z njegovo pritožbo glede kršitev na področju danskega obdavčenja uvoženih avtomobilov. (956/2004/PB)

Če institucija ali organ Skupnosti na osnutek priporočila ne ponudi zadovoljivega odgovora, lahko varuh človekovih pravic pošlje posebno poročilo Evropskemu parlamentu. To je zadnje orožje varuha človekovih pravic in dejansko zadnji možni ukrep v času obravnave primera, ker sta sprejetje resolucije in izvajanje pooblastil Parlamenta stvar politične sodbe slednjega. Leta 2006 sta bili pripravljene dve posebni poročili:

- Varuh človekovih pravic je pozval Svet, da ponovno preuči izbor jezikov, ki se uporabljajo na spletnih straneh predsedstev EU. To se je odločil na podlagi pritožbe nemškega združenja, ki je trdilo, da bi morale biti te strani na voljo tudi v nemščini, in ne samo v angleščini in francoščini. Svet se je zagovarjal, da je za svojo spletno stran odgovorna izključno predsedujoča država članica. Varuh človekovih pravic s tem ni soglašal in ker je Svet njegov osnutek priporočila zavrnil, je zadevo predložil Evropskemu parlamentu. (1487/2005/GG)
- V posebnem poročilu Parlamentu je varuh človekovih pravic zavzel stališče, da trditev Komisije, da ni mogla doseči političnega soglasja glede tega, kako nadaljevati, slednje še ne razrešuje dolžnosti, da ustrezno obravnava pritožbo zaradi kršitve. Nemški ponudnik športnih stav se je Komisiji pritožil, ko so mu nemški organi naročili, naj preneha ponujati svoje storitve, in ga tako prisilili, da zapre svoje podjetje. Po pritožnikovem mnenju je to kršitev svobode opravljanja storitev. Po predložitvi posebnega poročila je Komisija obvestila Parlament in varuha človekovih pravic, da je sprejela sklep o pritožbi zaradi kršitve. (289/2005/GG)

Preiskave na lastno pobudo

Varuh človekovih pravic se k možnosti sprožitve preiskave na lastno pobudo zateče v dveh glavnih primerih. Prvič za preiskavo možnega primera nepravilnosti, če je pritožbo vložila nepooblaščen oseba (tj. pritožnik, ki ni državljan ali prebivalec Unije niti pravna oseba z registriranim sedežem v državi članici). Leta 2006 je bilo sproženih pet takšnih preiskav na lastno pobudo. Varuh

človekovih pravic se lahko zateče k lastni pobudi tudi za reševanje sistemskih težav v institucijah. Leta 2006 se je za to odločil štirikrat, vključno z naslednjima dvema primeroma:

- Varuh človekovih pravic je zaprosil Komisijo, da preuči možnost večje uporabe mediacije pri reševanju sporov, ki izhajajo iz pogodb, ki jih financira. Komisija se je odzvala pozitivno in se zavezala, da bo v prihodnje spodbujala alternativne metode reševanja sporov z vstavitvijo določbe o neobvezni mediaciji v svoje standardne pogodbe javnih naročil. Po zaključeni preiskavi je varuh človekovih pravic zaprosil Komisijo, da mu do 30. junija 2007 predloži informacije o nadaljnjih ukrepih, sprejetih v zvezi z določbo o mediaciji in prizadevanji za razširitev uporabe mediacije, da se vključijo spori zaradi dotacij. Varuh človekovih pravic je tudi poudaril, kako pomembno je priporočiti uporabo mediacije v sporih med izvajalci in podizvajalci. (OI/1/2006/TN)
- Januarja 2006 je varuh človekovih pravic na lastno pobudo sprožil preiskavo pravil in politik Evropskega parlamenta o zgornjih starostnih omejitvah v svojem programu pripravništva. V svojih priporočilih se je varuh človekovih pravic skliceval na (i) člen 21 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki prepoveduje vsakršno diskriminacijo, (ii) najnovejšo sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti, po kateri je načelo nediskriminacije na podlagi starosti splošno načelo prava Skupnosti, in (iii) sklep Komisije, ki ga je sprejela po priporočilu varuha človekovih pravic, da odpravi starostne omejitve v svojem programu pripravništva. Parlament je obvestil varuha človekovih pravic, da od 15. februarja 2006 naprej v svojem programu pripravništva ne uporablja več zgornjih starostnih omejitev. (OI/3/2006/BB)

Nadvse uspešni primeri najboljše prakse

Prej navedena odziva **Evropske komisije** na preiskavo o mediaciji na lastno pobudo varuha človekovih pravic (OI/1/2006/TN) in **Evropskega parlamenta** na preiskavo na lastno pobudo glede morebitne starostne diskriminacije (OI/3/2006/BB) sta nazorna primera najboljše prakse, ki upravičujeta njuno vključitev v Letno poročilo varuha človekovih pravic za leto 2006, in sicer med „nadvse uspešne primere“. Uporabljate se lahko tudi kot model za druge institucije in organe EU, kako se najbolje odzvati na vprašanja, ki jih zastavi varuh človekovih pravic. Komisija je v prej navedenem primeru tudi pokazala pripravljenost konstruktivno sodelovati z varuhom človekovih pravic, ko je soglašala, da ponovno preuči svojo razlago Evropske direktive o varstvu podatkov (2467/2004/PB). Z upoštevanjem argumentov varuha človekovih pravic in pritožnikove zaskrbljenosti je pokazala, da je pripravljena postaviti državljane v središče svoje dejavnosti. Varuh človekovih pravic pozdravlja takšno ravnanje.

Naslednji primer konstruktivnega odziva institucij v letu 2006 je zgoraj navedeni primer **106/2005/TN**, ko je Komisija soglašala, da poravna sporni znesek, ki ga je dolgovala kot del plače svoji uslužbenki, in plača tudi obresti. **Evropska agencija za varnost v letalstvu** (EASA) je zagotovila primer prave storitvene kulture, ko je kljub temu da je vztrajala pri stališču, da ni bilo nepravilnosti, soglašala s sporazumno rešitvijo varuha človekovih pravic (glej **1729/2005/JF** zgoraj). Inovativen način, na katerega je **Evropska investicijska banka** (EIB) ugodila pritožnikovemu zahtevku za dostop do revizijskega poročila v primeru **1776/2005/GG**, in hkrati obvarovala upravičene interese tretjih strani, je primer odziva na pritožbo, ki lahko služi kot model za prihodnje primere, povezane z dostopom do dokumentov.

Dodatna analiza

V sklepnem razdelku poglavja 2 letnega poročila so ti in drugi primeri še dodatno preučeni z vidika naslednjih tematskih vprašanj: (i) odprtost, vključno z dostopom do dokumentov in informacij, ter varstvo podatkov; (ii) Komisija kot „varuh Pogodbe“; (iii) razpisi, pogodbe in dotacije ter (iv) kadrovska vprašanja, vključno z zaposlovanjem.

Poglavje 3 poročila vsebuje povzetke 59 od skupno 250 odločb, s katerimi so bili zaključeni primeri iz leta 2006. Povzetki odražajo različna področja in institucije, ki so bili zajeti v preiskave varuha človekovih pravic, ter različne vrste ugotovitev.

Vse odločbe, ki jih varuh sprejme po končani preiskavi, so običajno objavljene na spletni strani varuha človekovih pravic (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angleščini in jeziku pritožnika, če je različen.

Odnosi z institucijami in organi EU

Konstruktivni odnosi z institucijami in organi EU so za varuha človekovih pravic bistvenega pomena, če želi učinkovito opravljati svoje delo za državljane. Sodelovanje poteka v obliki rednih srečanj in skupnih dogodkov. Varuh človekovih pravic izkoristi priložnosti, ki mu jih ponujajo ta srečanja, za pojasnitev svoje vloge pri spodbujanju dobrega upravljanja v institucijah in organih.

Leta 2006 so bila zlasti pomembna dvostranska srečanja z evropskimi komisarji, na katerih se je razpravljalo o uporabi novega postopka Komisije za obravnavanje preiskav varuha človekovih pravic, ki je bil uveden novembra 2005. Junija je imel varuh človekovih pravic izredno plodno srečanje z osebjem Komisije, pristojnim za usklajeno obravnavanje preiskav varuha človekovih pravic. Ključni osebi, ki je omogočili vsa ta srečanja, sta bili podpredsednica Komisije Margot WALLSTRÖM, ki je med drugim pristojna za odnose z varuhom človekovih pravic, in generalna sekretarka Komisije Catherine DAY. Ga. WALLSTRÖM je tudi nagovorila osebje varuha človekovih pravic decembra v Strasbourgu, ko je predstavila pregled prizadevanj Komisije za izboljšanje odnosov z državljani.

Varuh človekovih pravic si je v letu 2006 še naprej prizadeval za krepitev konstruktivnih delovnih odnosov s poslanci Evropskega parlamenta. G. DIAMANDOUROS je med letom sodeloval na vrsti individualnih srečanj s poslanci in na štirih sejah Odbora za peticije, na katerih je predstavil svoje letno poročilo in posebna poročila, ki vključujejo različna področja. Na prošnjo Odbora je zastopal varuha človekovih pravic član njegovega osebja na vseh sejah, ki jih je imel ta v zadevnem letu.

Varuh človekovih pravic si je v letu 2006 še naprej prizadeval stopiti v stik z drugimi institucijami in organi. Marca se je v Luksemburgu sestal s predsedniki Sodišča Evropskih skupnosti, Sodišča prve stopnje in Sodišča za javno upravo ter predsednikoma Računskega sodišča in Evropske investicijske banke. Oktobra se je v Grčiji srečal z direktorjema Evropske agencije za obnovo in Evropskega centra za razvoj poklicnega usposabljanja. Med letom je imel v Bruslju, Luksemburgu in Strasbourgu tudi predstavitve svojega dela za različne skupine članov osebja evropskih institucij.

Varuh človekovih pravic je v letu 2006 podpisal številne pomembne sporazume, da bi državljanom zagotovil najboljšo možno storitev.

Marca je podpisal nov sporazum s Parlamentom, ki vključuje sodelovanje na področjih, kot so gradbena politika, informacijska tehnologija in komunikacije. Novi sporazum naj bi varuhu človekovih pravic omogočil kar najbolj preudarno uporabo virov, dodeljenih njegovemu uradu, in mu hkrati zagotovil popolno samostojnost pri delu.

Drug pomemben sporazum iz leta 2006 je Memorandum o soglasju, podpisan z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov. Namen sporazuma je zagotoviti dosledno obravnavo pritožb, ki se nanašajo na varstvo podatkov, in preprečitev nepotrebnega podvajanja. Varuh človekovih pravic in nadzornik za varstvo podatkov g. Peter HUSTINX sta 30. novembra v Bruslju podpisala memorandum o soglasju.³

Še prej istega dne je varuh človekovih pravic podpisal sporazum s špansko vlado, ki bo državljanom omogočil, da se Evropskemu varuhu človekovih pravic pritožijo v katerem koli od souradnih jezikov v Španiji (v baskovščini, katalonščini/valonščini in galicijsščini). S podpisom sporazuma je varuh človekovih pravic uskladil svojo prakso s sklepi Sveta EU iz junija 2005, ki predvidevajo uporabo teh jezikov, da se španskim državljanom olajša komuniciranje z institucijami EU. V imenu španske vlade je sporazum podpisal stalni predstavnik Španije pri EU veleposlanik Carlos BASTARRECHE SAGÜES.

³ Memorandum o soglasju med evropskim varuhom človekovih pravic in evropskim nadzornikom za varstvo podatkov; UL 2007 C 27, str. 21.

Odnosi z varuhi človekovih pravic in podobnimi organi

Tesno sodelovanje s kolegi na nacionalni, regionalni in lokalni ravni je ključna naloga evropskega varuha človekovih pravic, saj predstavlja zagotovilo za takojšnjo in učinkovito obravnavo pritožb državljanov glede zakonodaje EU. To je še posebej pomembno glede na to, da se veliko pritožnikov obrne na Evropskega varuha človekovih pravic, čeprav imajo težave z nacionalno, regionalno ali lokalno upravo. V številnih primerih lahko za učinkovita pravna sredstva poskrbi varuh človekovih pravic v zadevni državi. Za sledenje pomembnim spremembam na področju delovanja varuhov človekovih pravic je prav tako odločilnega pomena sodelovanje pri izmenjavi informacij o zakonodaji EU in najboljše prakse. Večinoma to sodelovanje poteka v okviru Evropske mreže varuhov človekovih pravic, čeprav evropski varuh človekovih pravic sodeluje tudi na konferencah, seminarjih in srečanjih zunaj mreže.

Evropska mreža varuhov človekovih pravic

Evropska mreža varuhov človekovih pravic zdaj vključuje skoraj 90 podružnic iz 31 državah ter pokriva nacionalne in regionalne ravni v Uniji ter nacionalno raven v državah kandidatkah za članstvo v EU, na Norveškem in Islandiji. Mreža se uporablja kot učinkovit mehanizem za sodelovanje pri obravnavi primerov. Če je mogoče, evropski varuh človekovih pravic primer prenese neposredno na nacionalnega ali regionalnega varuha človekovih pravic ali pa pritožniku primerno svetuje. Leta 2006 je varuh človekovih pravic 828 pritožnikom svetoval, naj se obrnejo na nacionalnega ali regionalnega varuha, 363 pritožb (od tega 270 na isto temo) pa je neposredno prenesel pristojnemu varuhu človekovih pravic.

Poleg redne neformalne izmenjave informacij prek mreže obstaja tudi poseben postopek, s katerim lahko nacionalni ali regionalni varuhi človekovih pravic zaprosijo za pisne odgovore na vprašanja o zakonodaji EU in njenem tolmačenju, vključno z vprašanji, ki se pojavijo pri njihovi obravnavi posebnih primerov. Evropski varuh človekovih pravic odgovori na vprašanja neposredno, če je ustrežnejše, pa jih posreduje drugi instituciji ali organu EU za odgovor. Leta 2006 je tako prejel dve vprašanji (eno od nacionalnega in eno od regionalnega varuha človekovih pravic) in zaključil tri vprašanja (vključno z dvema iz leta 2005). Podrobnosti o vprašanjih so navedene v poglavju 3.

Mreža je enako dejavna tako pri izmenjavi izkušenj kot pri izmenjavi najboljše prakse – to sta cilja, za uresničitev katerih si prizadeva s seminarji in srečanji, rednim glasilom, elektronskim forumom in vsakodnevnim objavljanjem elektronskih novic.

Seminarji za nacionalne in regionalne varuhe človekovih pravic potekajo vsaki dve leti, skupaj pa jih organizirata evropski varuh človekovih pravic in njegov nacionalni ali regionalni stanovski kolega. Od 19. do 21. novembra je v Londonu potekal peti seminar regionalnih varuhov človekovih pravic iz držav članic EU, ki sta ga organizirala lokalni varuh človekovih pravic za Anglijo g. Tony REDMOND in evropski varuh človekovih pravic. Dogodka se je udeležilo približno 80 udeležencev iz vseh šestih držav, v katerih so varuhi človekovih pravic na regionalni ravni (in sicer iz Belgije, Nemčije, Španije, Italije, Avstrije in Združenega kraljestva⁴). Tema seminarja je bila „Sodelovanje pri spodbujanju dobrega upravljanja in zagovarjanju državljanskih pravic v EU“. V program so bile vključene razprave o zakonodaji EU, spodbujanju dobrega upravljanja, obravnavanju pritožb in sodelovanju varuhov človekovih pravic.

Vsaki dve leti se sestanejo tudi uradniki za zvezo, ki delujejo v uradih nacionalnih varuhov človekovih pravic kot prva točka za stike v mreži. Peti seminar uradnikov za zvezo je potekal od 18. do 20. junija v Strasbourgu. Cilj seminarja z naslovom „Zagovarjanje temeljnih pravic – Izmenjava najboljše prakse“ je bil zagotoviti forum za izmenjavo stališč med uradniki za zvezo o najboljši praksi v njihovih institucijah in za razpravo o njihovem delu pri širjenju temeljnih pravic. Seminar je bil za uradnike za zvezo tudi priložnost, da pregledajo delovanje mreže in predlagajo načine za njegovo izboljšanje. Seminarja se je udeležilo 28 udeležencev iz 26 evropskih držav,

⁴ Države so naštetje po protokolarnem vrstnem redu EU, to je po abecednem vrstnem redu imen posameznih držav v njihovem jeziku. Ta protokolarni vrstni red je uporabljen v celotni publikaciji.

prvič pa tudi predstavniki nacionalnih institucij varuha človekovih pravic iz Bolgarije, Hrvaške in Romunije.

Glasilno evropskih varuhov človekovih pravic se še naprej uporablja kot izredno koristen pripomoček za izmenjavo informacij o zakonodaji EU in najboljši praksi v letu 2006. Številki, objavljeni aprila in oktobra, vsebujeta članke o nadvladi prava EU, medsebojnem priznavanju poklicnih kvalifikacij v EU, evropskem okoljskem pravu in dostopu do okoljskih informacij, vlogi varuhov človekovih pravic pri nadzorovanju zaporov, splošnem dostopu do širokopasovnega interneta, diskriminaciji pri dostopu do zaposlitve, svobodi izražanja, otrokovih pravicah ter težavah, povezanih s preseljevanjem in pridobitvijo azila. Med letom sta se še naprej razvijala foruma za razprave na internetu in izmenjavo dokumentov, kar je uradom omogočilo izmenjavo informacij v obliki vprašanj in odgovorov. Sproženih je bilo več pomembnih razprav o zelo različnih vprašanjih, kot so neodvisno spremljanje zaporov, status stalnega prebivalca za otroke priseljencev, rojene v EU, boj proti diskriminaciji in spodbujanje enake obravnave ter volilna pravica na lokalnih volitvah v EU. Poleg tega so bile vsak dan objavljene elektronske novice varuha človekovih pravic z naslovom *Dnevne novice varuha človekovih pravic*, ki so vključevale članke, sporočila za javnost in obvestila uradov, vključenih v mrežo.

K razvoju mreže so pripomogli tudi informativni obiski varuhov človekovi pravic v državah članicah in državah kandidatkah, ki so odličen način za boljšo obveščenost o vrsti komunikacijskih orodij, ki jih daje na voljo. V letu 2006 je evropski varuh človekovih pravic obiskal svoje stanovske kolege v Luksemburgu (marca), Španiji (maja), Severni Irski (novembra) in Bolgariji (novembra).

Srečanja

Varuh človekovih pravic pa s svojimi kolegi med letom ni sodeloval zgolj v okviru Evropske mreže varuhov človekovih pravic. Ker je želel promovirati delo varuha človekovih pravic ter spodbuditi razprave o medinstitucionalnih odnosih in izmenjavi najboljših praks, se je udeležil 28 prireditev, ki so jih organizirali nacionalni in regionalni varuhi človekovih pravic, in se srečal z vrsto varuhov človekovih pravic in predstavnikov institucij varuhov človekovih pravic iz EU in zunaj nje.

Obveščanje javnosti

Osnovna naloga varuha človekovih pravic je pomagati državljanom. Prizadevanja za širitev informacij o pravici do pritožbe zaradi nepravilnosti so se leta 2006 še dodatno okrepila. Varuh človekovih pravic in osebje iz njegovega urada so pripravili približno 120 predstavitev na konferencah, seminarjih in srečanjih, ki so potekali med letom. Obiski v Luksemburgu, Španiji, Severni Irski in Bolgariji so bili za varuha človekovih pravic dodatna priložnost za izboljšanje obveščenosti državljanov v teh državah.

Obseg medijske dejavnosti se je leta 2006 še naprej povečeval, novinarjem po vsej Evropi je bilo poslanih 22 sporočil za javnost. Med drugim so bila obravnavana vprašanja izbire jezikov za spletne strani predsedstev EU, preglednost na področju lobiranja in dotacij, pritožba zaradi neustreznega izvajanja Direktive o delovnem času in premajhna odprtost delovanja Sveta. Varuh človekovih pravic je imel več kot 40 intervjujev z novinarji tiskanih, radijskih in televizijskih ter elektronskih medijev v Bruslju, Strasbourgju in tudi drugod. Poleg tega je predstavil svoje delo in odgovarjal na vprašanja na tiskovnih konferencah in srečanjih.

Gradivo o delu varuha človekovih pravic se je vse leto razdeljevalo v velikem obsegu, še zlasti na dnevih odprtih vrat, ki jih je maja organiziral Evropski parlament. Leta 2006 sta bili objavljeni novi izdaji dveh pomembnih komunikacijskih pripomočkov: navodila in obrazec za pritožbo z naslovom *Evropski varuh človekovih pravic: Ali vam lahko pomaga?* so zdaj na voljo v 23 jezikih, brošura *Evropski varuh človekovih pravic - na prvi pogled* pa v 25. Francoska izdaja spominskega zvezka varuha človekovih pravic z naslovom *Evropski varuh človekovih pravic: začetki, ustanovitev, razvoj* je novembra izšla v trdi in mehki vezavi. Med letom je varuh človekovih pravic še naprej razdeljeval izvode svojih drugih publikacij, zlasti *Evropski kodeks dobrega ravnanja javnih uslužbencev* v 25 jezikih. Kodeks je bil leta 2006 preveden v makedonščino, da bi pomagal spodbujati dobro upravljanje v Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji.

Spletna stran varuha človekovih pravic se je redno posodabljala s sklepi, sporočili za javnost in podrobnostmi o dejavnostih s področja obveščanja javnosti. Maja se je spletna stran skupaj s spletnimi stranmi drugih institucij, organov in agencij EU preselila na novo domeno na visoki ravni dot.EU. Uradni naslov je zdaj: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Od 1. januarja do 31. decembra 2006 je imela spletna stran varuha človekovih pravic 416 533 obiskovalcev. Najbolj je bila obiskana angleška jezikovna različica, sledijo francoska, španska, nemška in italijanska. Kar zadeva geografsko porazdelitev, je bilo največ obiskovalcev iz Italije, sledijo Švedska, Združeno kraljestvo, Španija in Nemčija. Razdelek s povezavami na spletni strani varuha človekovih pravic vključuje povezave na spletne strani nacionalnih in regionalnih varuhov iz vse Evrope. V letu 2006 so imele strani s povezavami več kot 44 000 obiskov, kar jasno kaže na dodano vrednost dela Evropskega varuha človekovih pravic za državljane pri usklajevanju Evropske mreže varuhov človekovih pravic.

Notranji razvoj

Varuh človekovih pravic si je v letu 2006 še naprej prizadeval zagotoviti opremljenost institucije za obravnavanje pritožb državljanov iz 25 držav članic v 21 jezikih Pogodbe. Potekale so tudi priprave na pristop Bolgarije in Romunije 1. januarja 2007.

Na kadrovskega področju je varuh človekovih pravic po zaključenem javnem postopku za zaposlitev 1. avgusta 2006 imenoval svojega prvega generalnega sekretarja. V pravni službi je dobil zaposlitev še tretji glavni pravni svetovalec, ki naj bi pomagal pri nadaljnji krepitvi postopkov za obravnavo primerov in nadzor kakovosti.

Po kadrovskega načrtu varuha človekovih pravic je bilo leta 2006 skupno 57 delovnih mest v primerjavi z 51 leta 2005. To povečanje je bilo v glavnem posledica priprav na pristop Bolgarije in Romunije ter izvajanja odločitve, po kateri naj bi varuh človekovih pravic v zvezi s kadrovskega zadevami postal popolnoma neodvisen od parlamentarnih služb. V proračunu za leto 2007, ki so ga sprejeli proračunski organi decembra 2006, povečanje ni predvideno.

Varuh človekovih pravic je oktobra 2006 organiziral srečanje zaposlenih, da bi tako pomagal razvijati in krepiti razumevanje vrednot in poslanstva institucije ter spodbujal njihovo učinkovito izvajanje. Takšen dogodek je bil organiziran prvič v kratki zgodovini te institucije.

V okviru priprav na srečanje so bili člani osebja pozvani, da sodelujejo v samoocenjevanju in tako izrazijo svoje poglede na splošno delovanje urada in na splošen vpliv, ki ga je imelo do tedaj delo varuha človekovih pravic. Dejavnost je potekala v obliki vprašalnika, v katerem so člani osebja ocenili različne vidike delovnih postopkov in metod Evropskega varuha človekovih pravic na različnih področjih dejavnosti institucije ter dosežke varuha človekovih pravic za državljane na splošno. Eden od ciljev tega pomembnega dogodka je bil tudi zagotoviti okrepljeno obvladovanje tveganja v instituciji, kot to zahtevajo standardi EU za notranji nadzor.

Rezultati vprašalnika so se skupaj z drugim gradivom uporabili kot podlaga okvirnih razprav med dogodkom, ki so bile usmerjene v (i) pomen dobrega upravljanja s pojmovnega in postopkovnega vidika, (ii) kako pomagati državljanom na splošno, zlasti pa ciljnemu, bolj določenemu občinstvu in (iii) kako nadalje krepiti in spodbujati storitveno kulturo v okviru urada varuha človekovih pravic. Vsi člani osebja so bili pozvani, da dejavno sodelujejo v razpravah. Po srečanju je prevladalo splošno soglasje, da je bila to zelo plodna in dragocena izkušnja, ki si zasluži ponovitev.

Varuh človekovih pravic je sprejel novo strukturo proračuna za leto 2007. Dodeljena proračunska sredstva znašajo skupaj 8 152 800 EUR (v primerjavi s 7 682 538 EUR leta 2006).

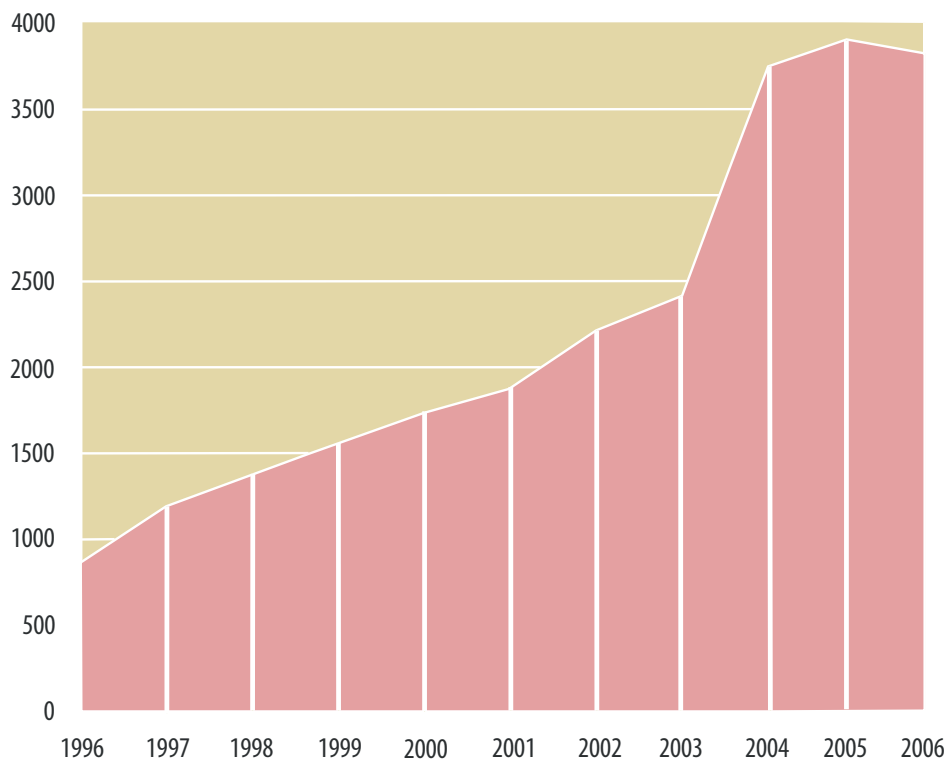

STATISTIKA

1 OBRAVNAVANI PRIMERI V LETU 2006

1.1	SKUPNO ŠTEVILO PRIMEROV LETA 2006	4 422 ¹
	– Nezaključene preiskave na dan 31. 12. 2005.....	315 ²
	– Pritožbe, ki čakajo na sklep o dopustnosti na dan 31. 12. 2005	270
	– Prispеле pritožbe v letu 2006	3 830 ³
	– Lastne pobude Evropskega varuha človekovih pravic	9

Število pritožb, prejetih v letih 1996–2006

¹ Od tega 281 pritožb o isti zadevi.

² Od tega tri na lastno pobudo Evropskega varuha človekovih pravic in 312 na podlagi pritožb.

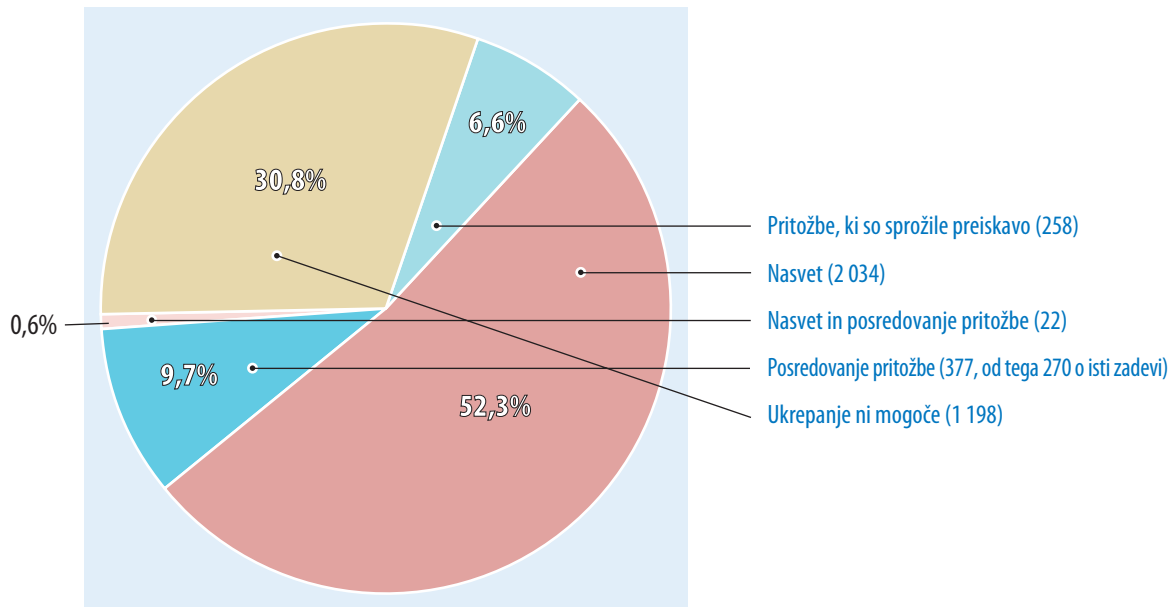
³ Od tega 281 pritožb o isti zadevi, kot je navedeno v opombi 1.

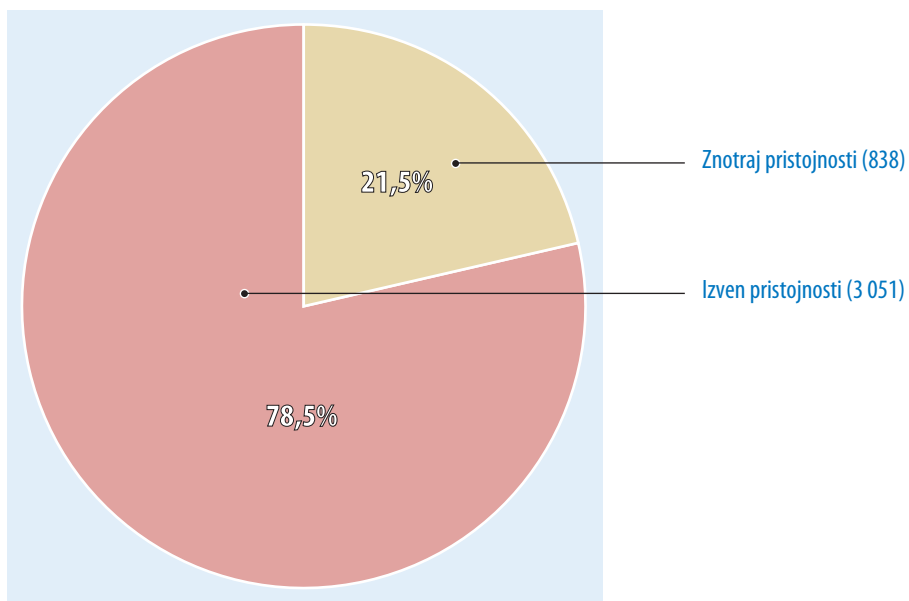
1.2 PREVERJANJE DOPUSTNOSTI/NEDOPUSTNOSTI ZAKLJUČENO95 %

1.3 KLASIFIKACIJA PRITOŽB

1.3.1 Glede na vrsto posredovanja Evropskega varuha v korist pritožnikov

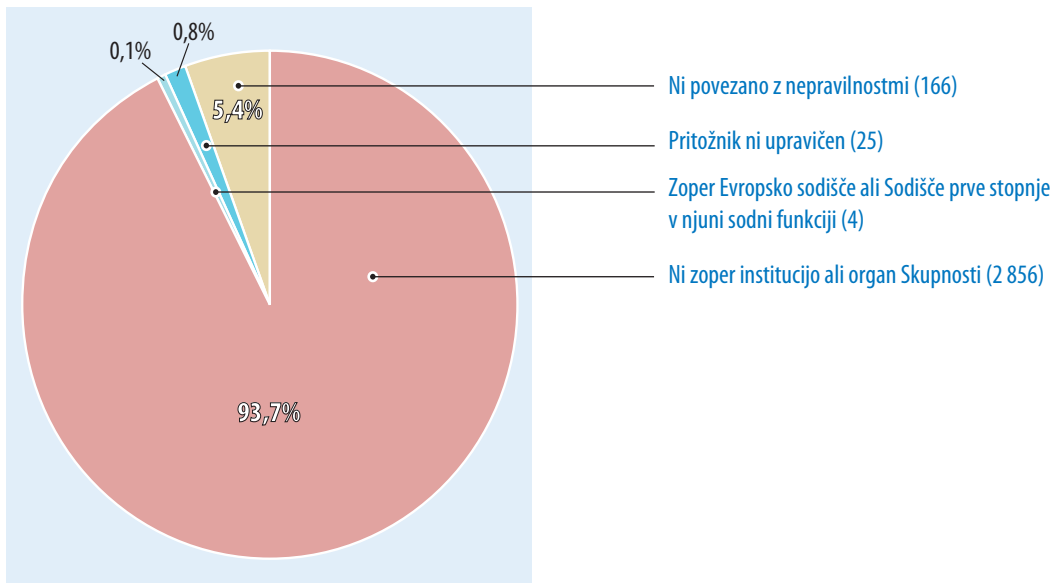

1.3.2 Glede na pristojnosti Evropskega varuha človekovih pravic

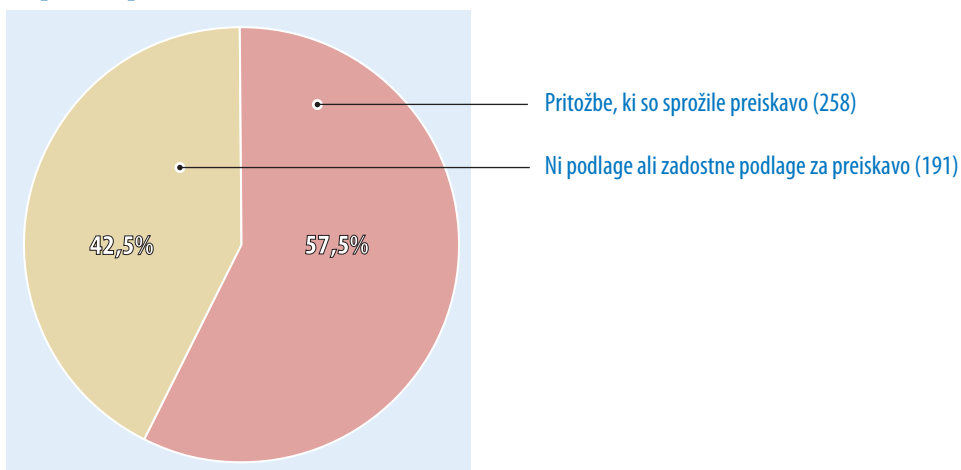

IZVEN PRISTOJNOSTI

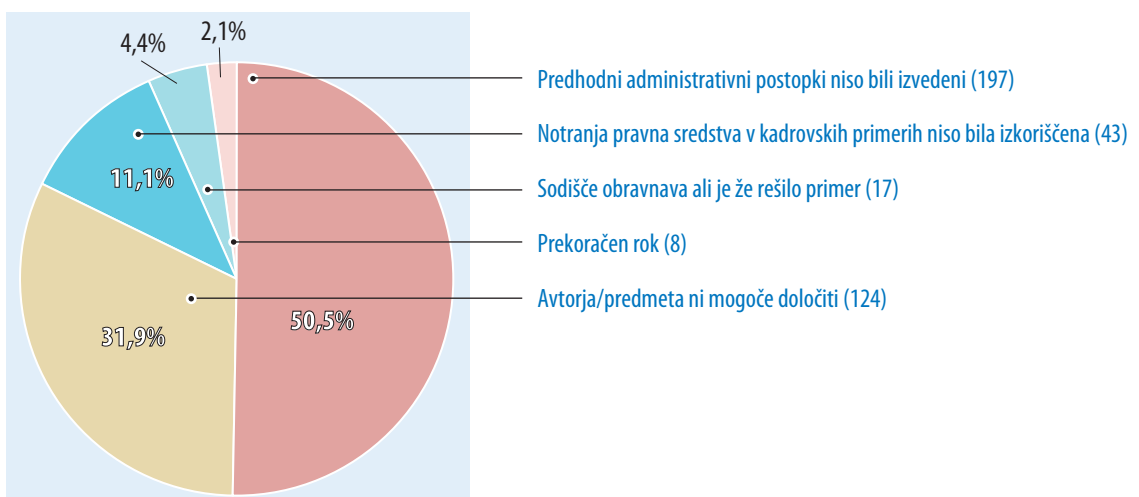

ZNOTRAJ PRISTOJNOSTI

Dopustne pritožbe

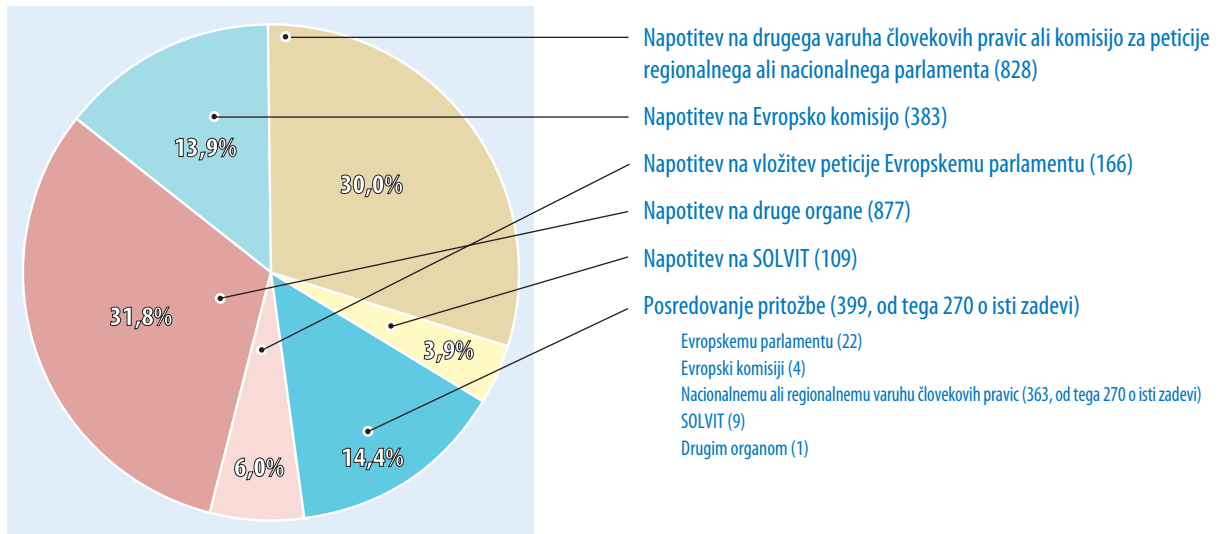
Nedopustne pritožbe

2 POSREDOVANJE PRITOŽB IN NASVETI

(V nekaterih primerih je mogoče podati več kot en nasvet.)

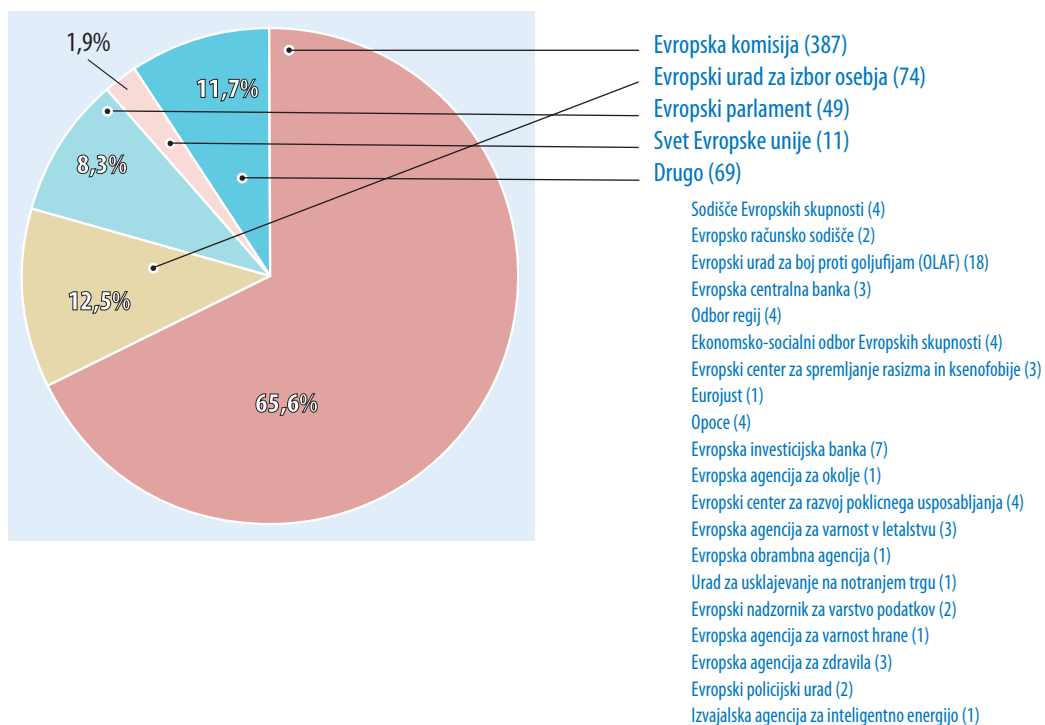

3 OPRAVLJENE PREISKAVE V LETU 2006 582

Evropski varuh človekovih pravic je leta 2006 opravil 582 preiskav. Od tega jih je bilo 267 sproženih leta 2006 (od tega devet na lastno pobudo), 315 (od tega tri na lastno pobudo) pa je bilo prenesenih iz leta 2005.

3.1 INSTITUCIJE IN ORGANI, KI SO BILI PREDMET PREISKAV

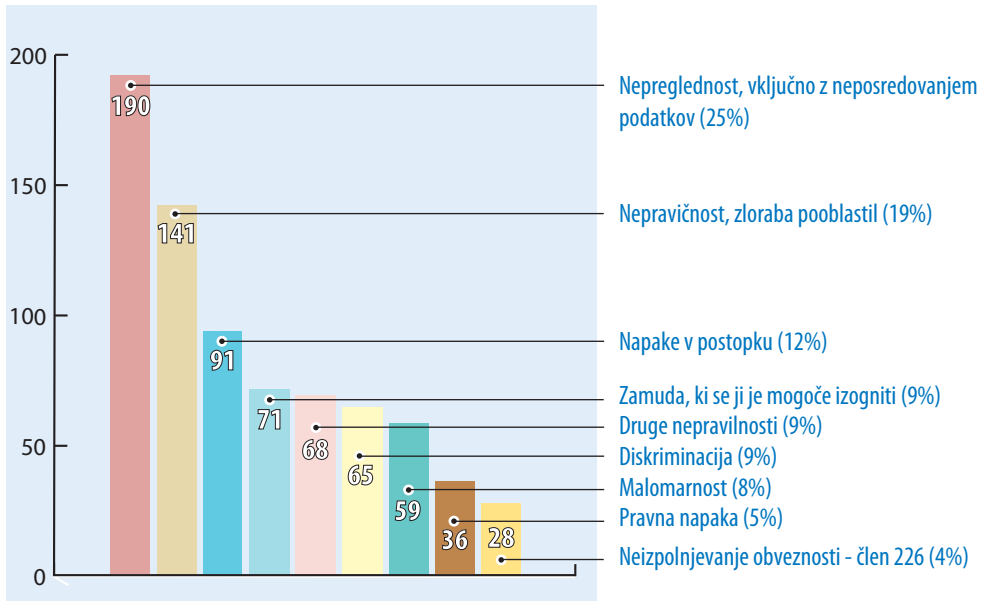
(V nekaterih primerih se je preiskava nanašala na dve ali več institucij ali organov.)

3.2 VRSTA DOMNEVNIH NEPRAVILNOSTI

(V nekaterih primerih sta navedeni dve ali več vrst domnevnih nepravilnosti.)

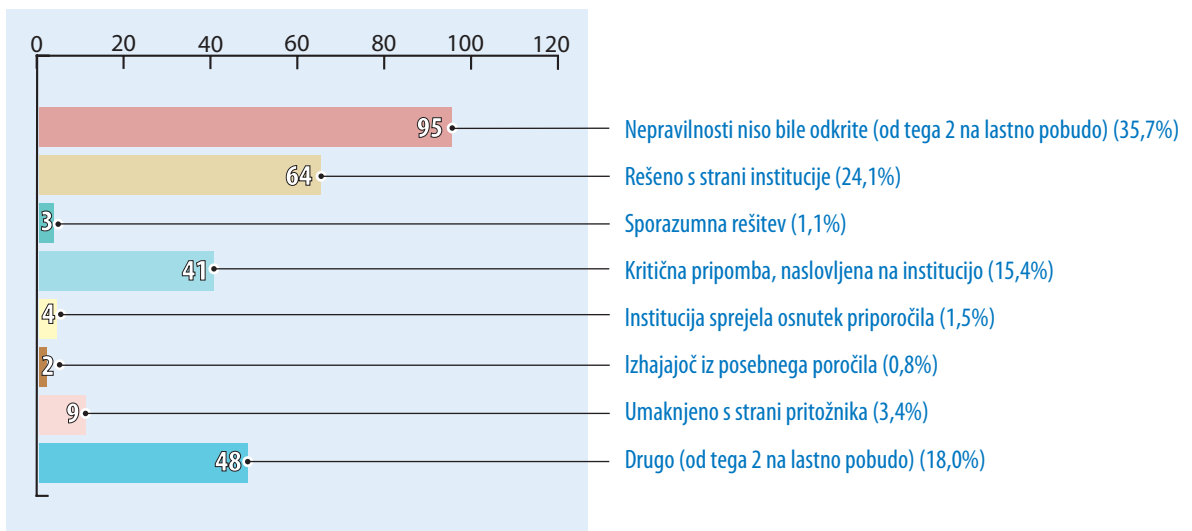

3.3 PREDLOGI SPORAZUMNIH REŠITEV, OSNUTKI PRIPOROČIL IN POSEBNA POROČILA V LETU 2006

— Predlogi sporazumnih rešitev	28
— Osnutki priporočil	13
— Posebna poročila	2

3.4 ZAKLJUČENE PREISKAVE 250⁴

(Preiskave so bile zaključene iz enega ali več naslednjih razlogov)

⁴

Od tega tri na lastno pobudo varuha človekovih pravic.

4 IZVOR PREJETIH PRITOŽB V LETU 2006

4.1 KDO JE PRITOŽNIK?

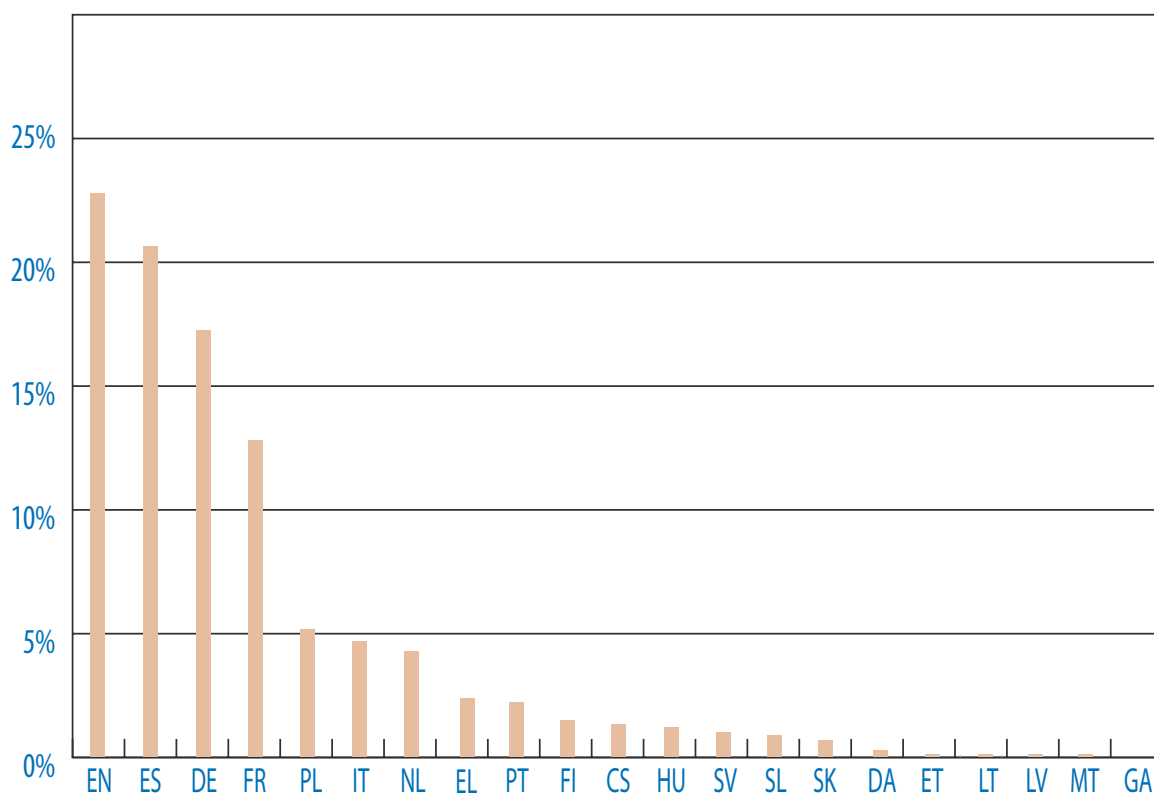

Podjetja in združenja
5,5 % (211)

Posamezniki
94,5 % (3 619)

4.2 PORAZDELITEV PRITOŽB GLEDE NA JEZIK

4.3

GEOGRAFSKI IZVOR PRITOŽB

Država	Število pritožb	Delež pritožb v %	Delež prebivalstva EU v %	Količnik ¹
Luksemburg	54	1,4	0,1	14,2
Malta	33	0,9	0,1	10,0
Ciper	44	1,1	0,2	7,6
Belgija	241	6,3	2,3	2,8
Slovenija	44	1,1	0,4	2,7
Španija	781	20,4	9,4	2,2
Finska	74	1,9	1,1	1,7
Irska	47	1,2	0,9	1,4
Avstrija	81	2,1	1,8	1,2
Grčija	105	2,7	2,4	1,1
Portugalska	96	2,5	2,3	1,1
Madžarska	72	1,9	2,2	0,9
Slovaška	37	1,0	1,2	0,8
Češka republika	67	1,7	2,2	0,8
Nemčija	537	14,0	17,8	0,8
Nizozemska	106	2,8	3,5	0,8
Poljska	228	6,0	8,2	0,7
Švedska	53	1,4	1,9	0,7
Estonija	7	0,2	0,3	0,7
Francija	335	8,7	13,6	0,6
Latvija	12	0,3	0,5	0,6
Danska	20	0,5	1,2	0,4
Italija	207	5,4	12,7	0,4
Združeno kraljestvo	147	3,8	13,0	0,3
Litva	9	0,2	0,7	0,3
Druge države	291	7,6		
Ni znano	102	2,7		

¹ Ta podatek je bil izračunan tako, da se je odstotek pritožb delil z odstotkom prebivalstva. Če je količnik večji od 1, pomeni, da zadevna država varuhu človekovih pravic predloži več pritožb, kot bi bilo pričakovati glede na število njenega prebivalstva. Vsi odstotki v zgornji tabeli so zaokroženi na eno decimalno mesto.

KAKO STOPITI V STIK Z EVROPSKIM VARUHAM ČLOVEKOVIH PRAVIC

PO POŠTI

Evropski varuh človekovih pravic
1 Avenue du Président Robert Schuman
B.P. 403
FR – 67001 Strasbourg Cedex
Francija

PO TELEFONU

+33 3 88 17 23 13

PO FAKSU

+33 3 88 17 90 62

PO ELEKTRONSKI POŠTI

eo@ombudsman.europa.eu

SPLETNA STRAN

<http://www.ombudsman.europa.eu>

VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC PREISKUJE PRITOŽBE GLEDE NEPRAVILNOSTI
V DEJAVNOSTIH INSTITUCIJ IN ORGANOV EVROPSKE UNIJE

EVROPSKI VARUH ČLOVEKOVIH PRAVIC IN NJEGOVO OSEBJE

www.ombudsman.europa.eu